

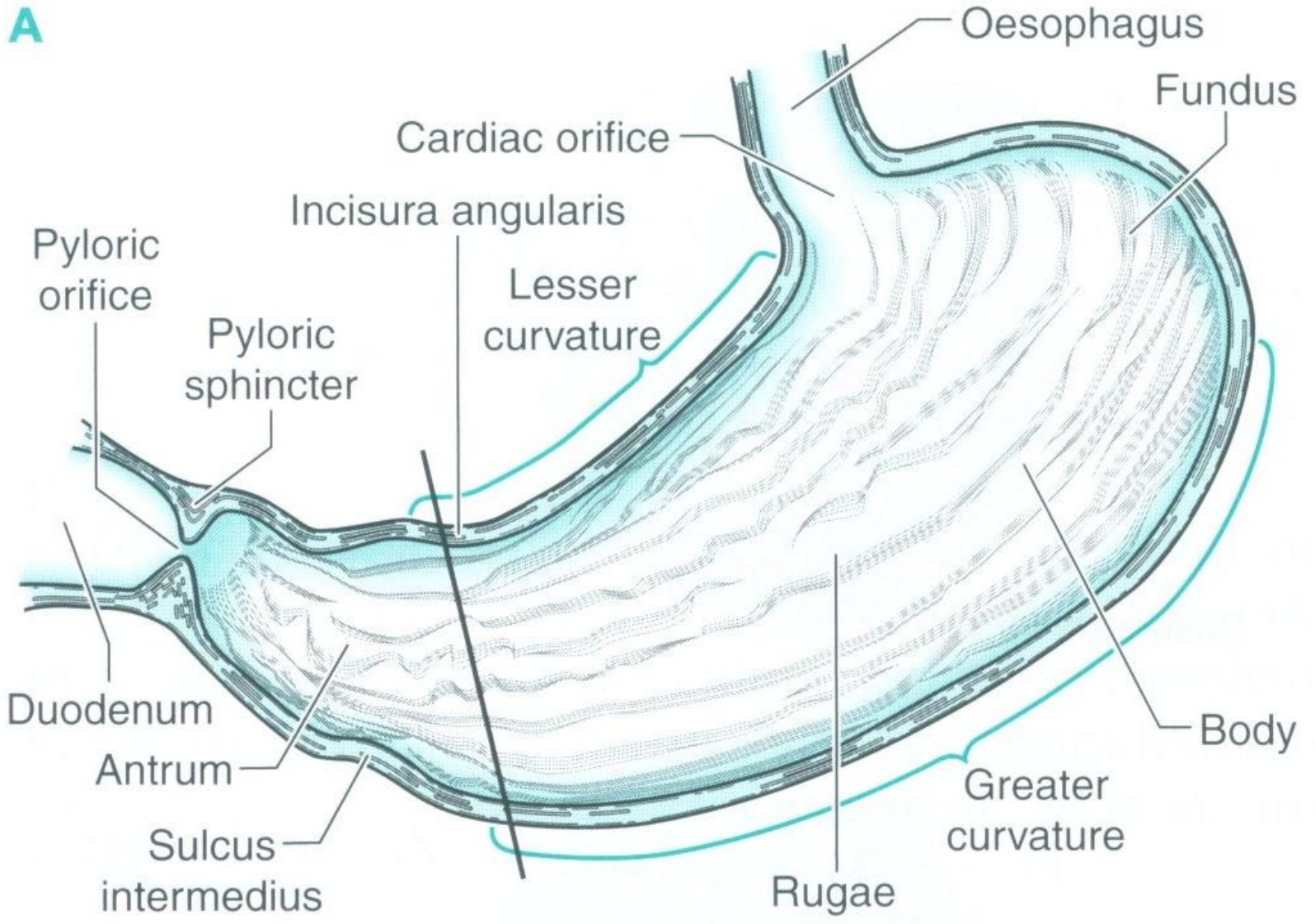

Experimentální žaludeční vřed

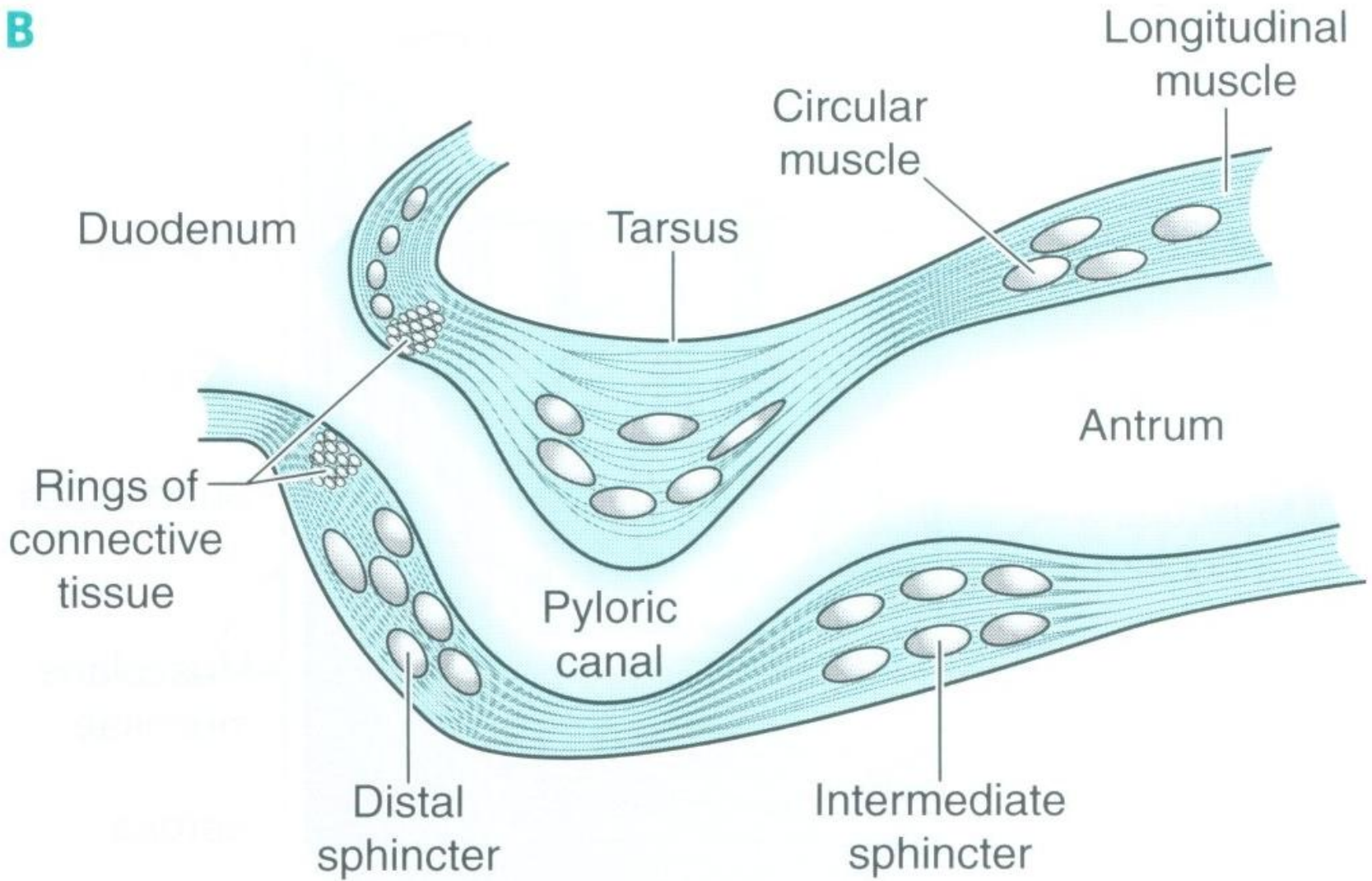
Anatomie

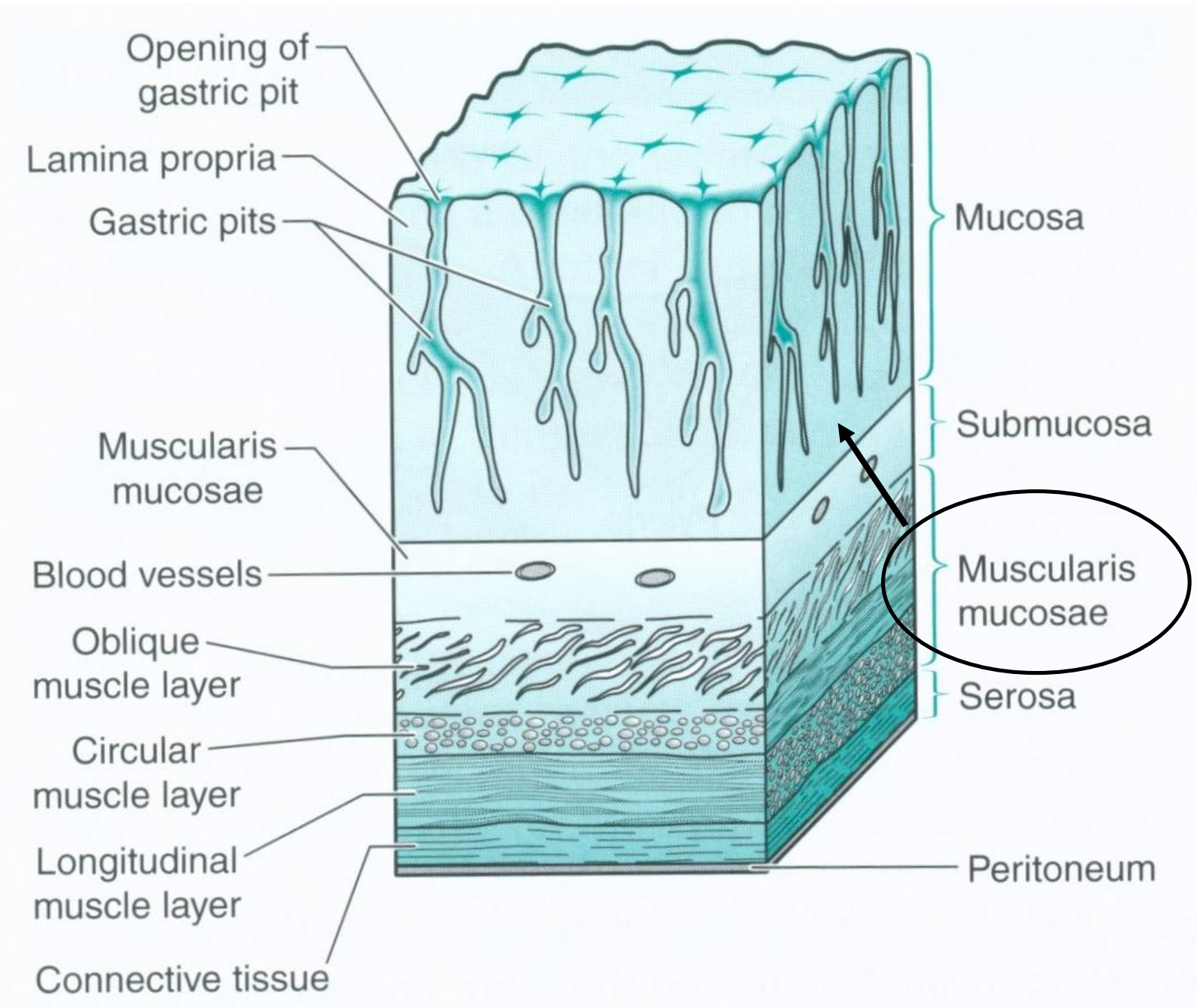
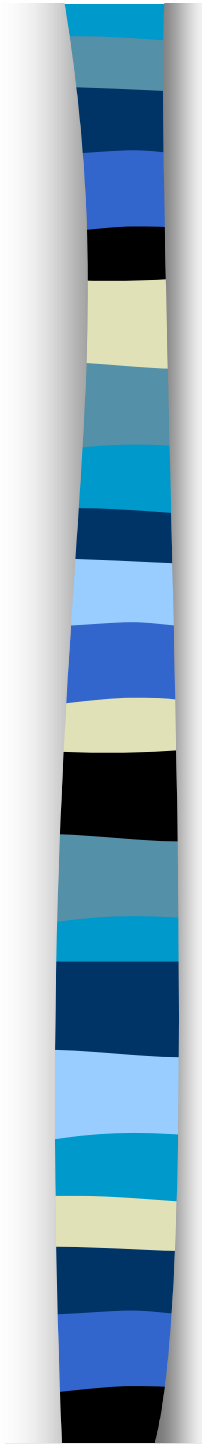

A

B

Motorické funkce žaludku

n Motorická funkce

- rezervoár
- rozměňování, drcení
- rozdělování
- vyprazdňování

Žaludeční sekrece

n Sekrety

- parietální bb. - HCl, intrinsic factor, gastroferrin
- hlavní bb. – pepsinogen 1,2
- slizniční bb. - hlen, NaHCO_3
- ECL buňky

Lumen žaludku

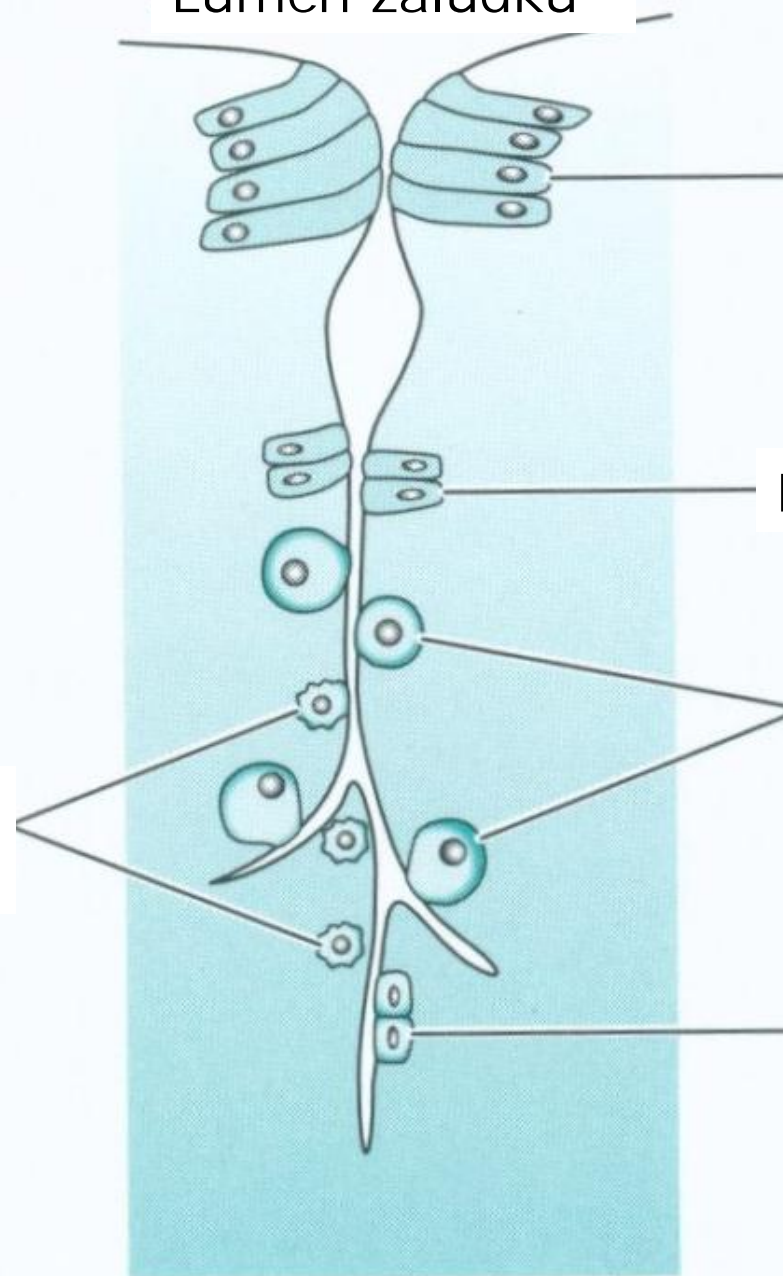
Slizniční bb.

Hlenové buňky krčků

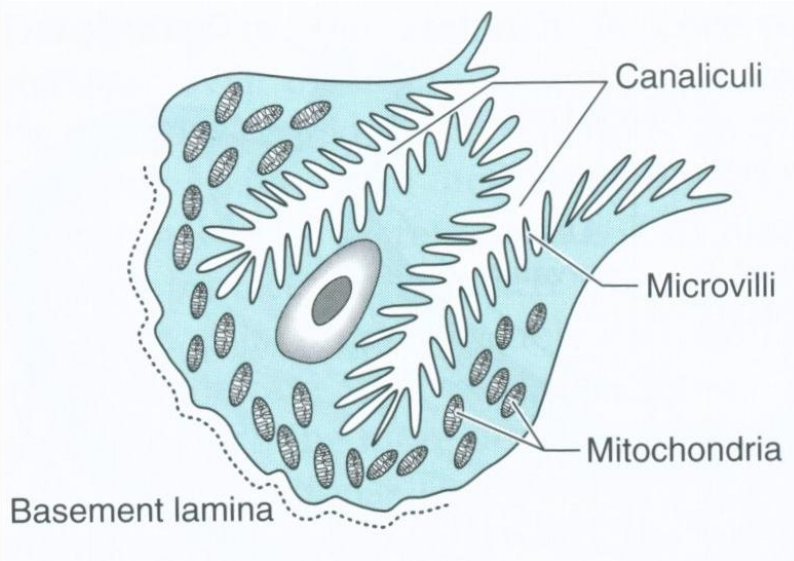
Parietální bb.

Endokrinní
buňky

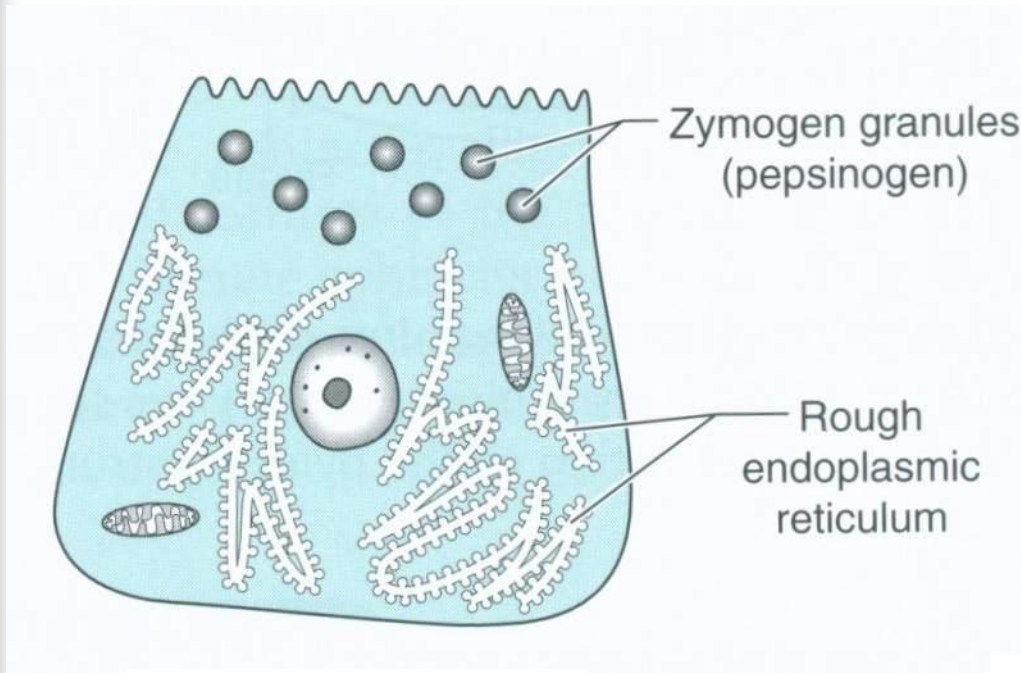
Hlavní bb.

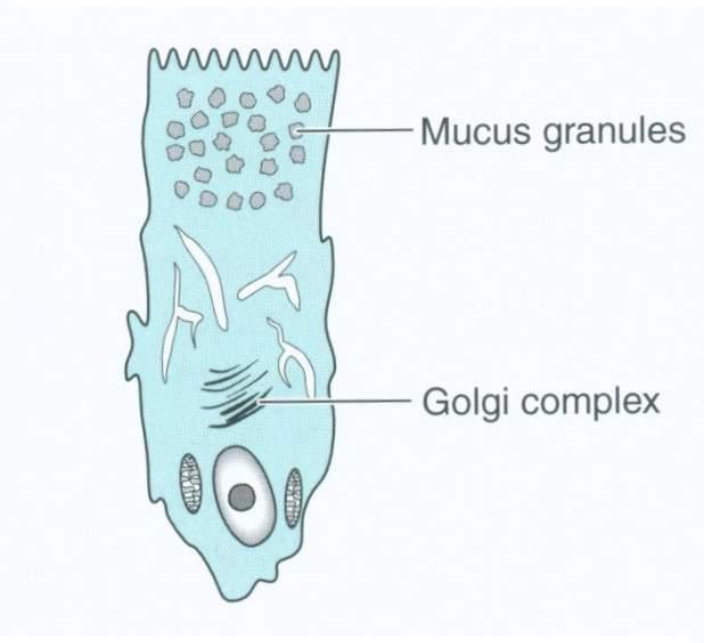

Parietální buňka

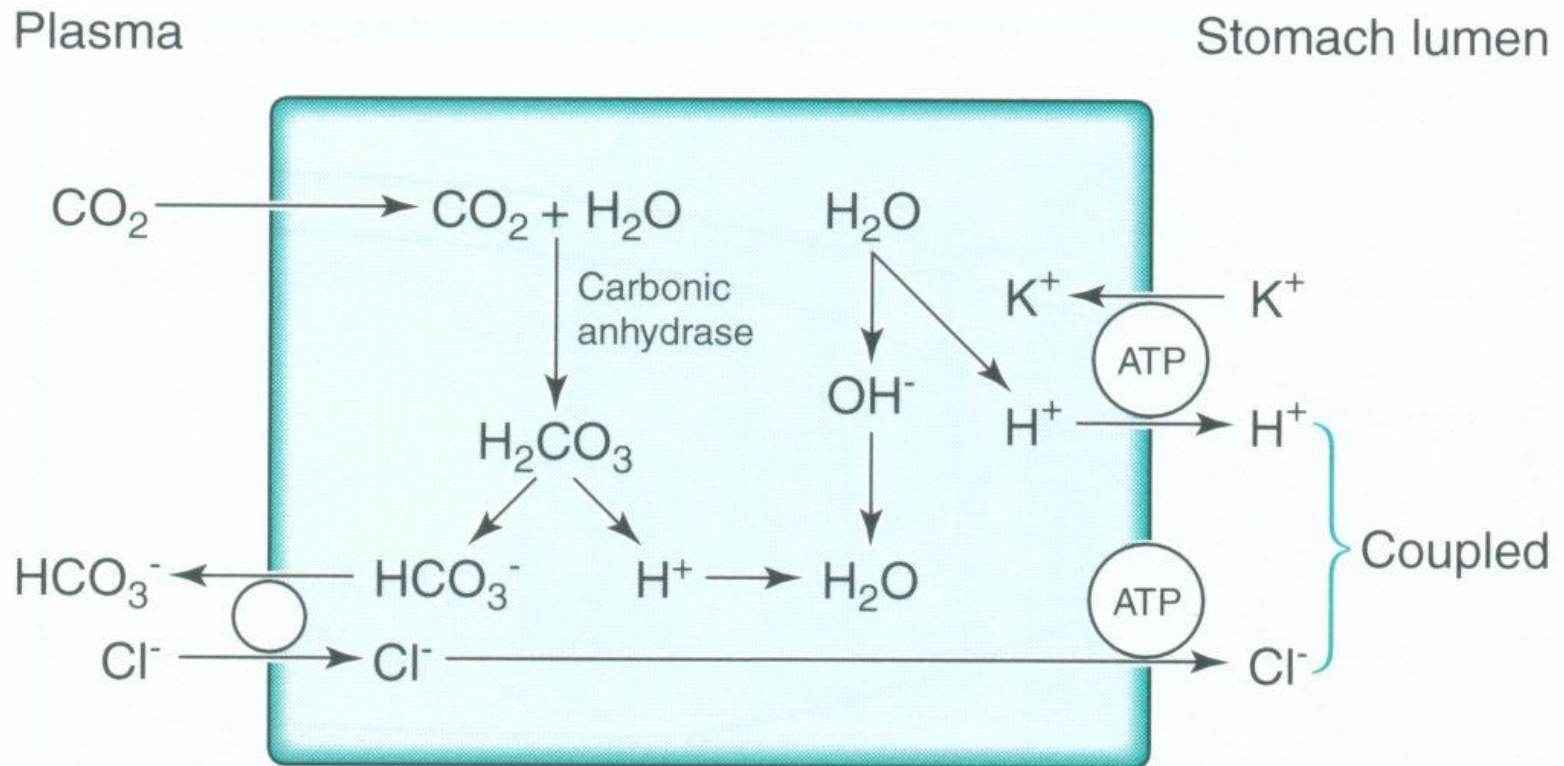

Hlavní buňka

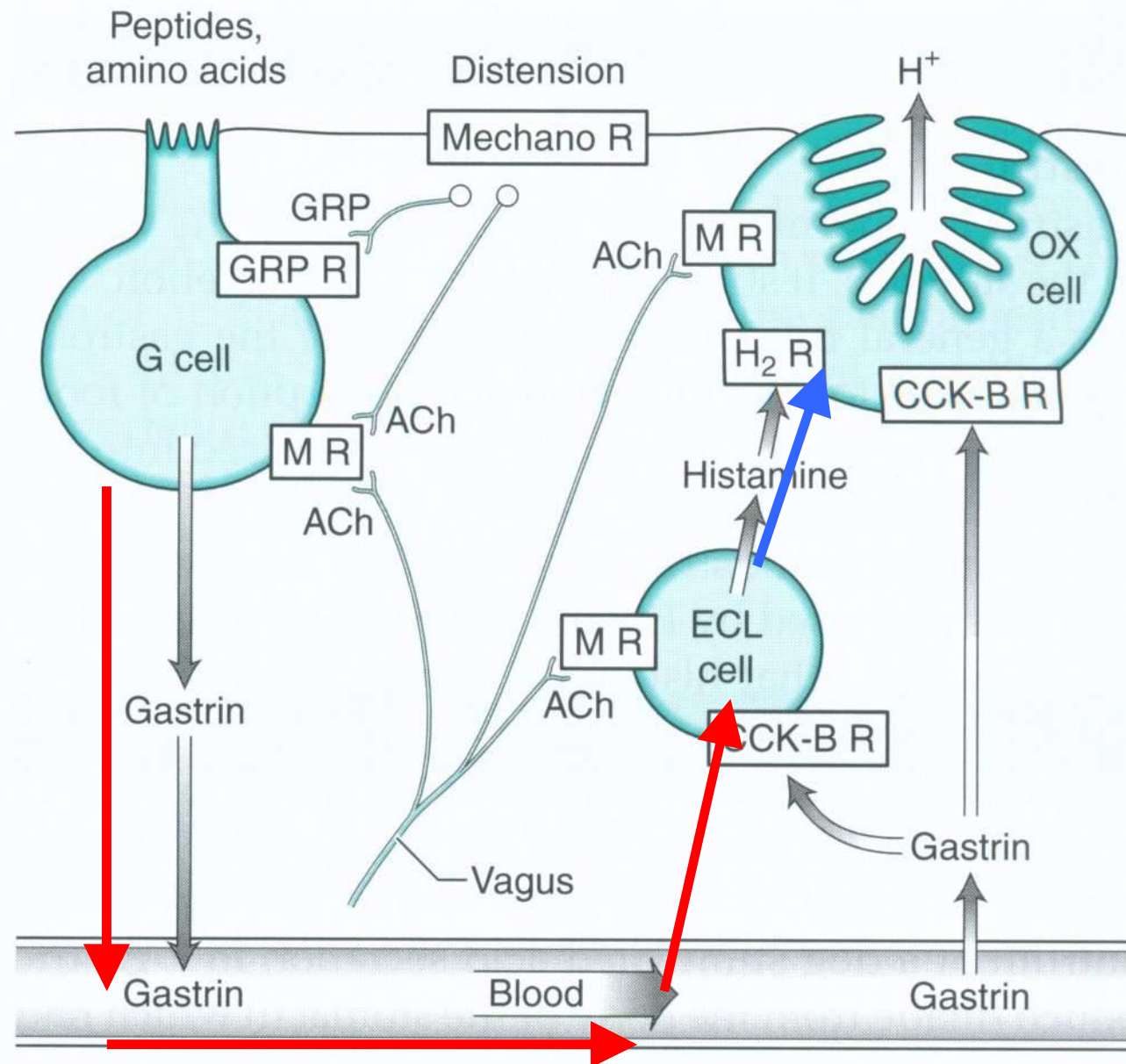

Hlenová buňka krčků

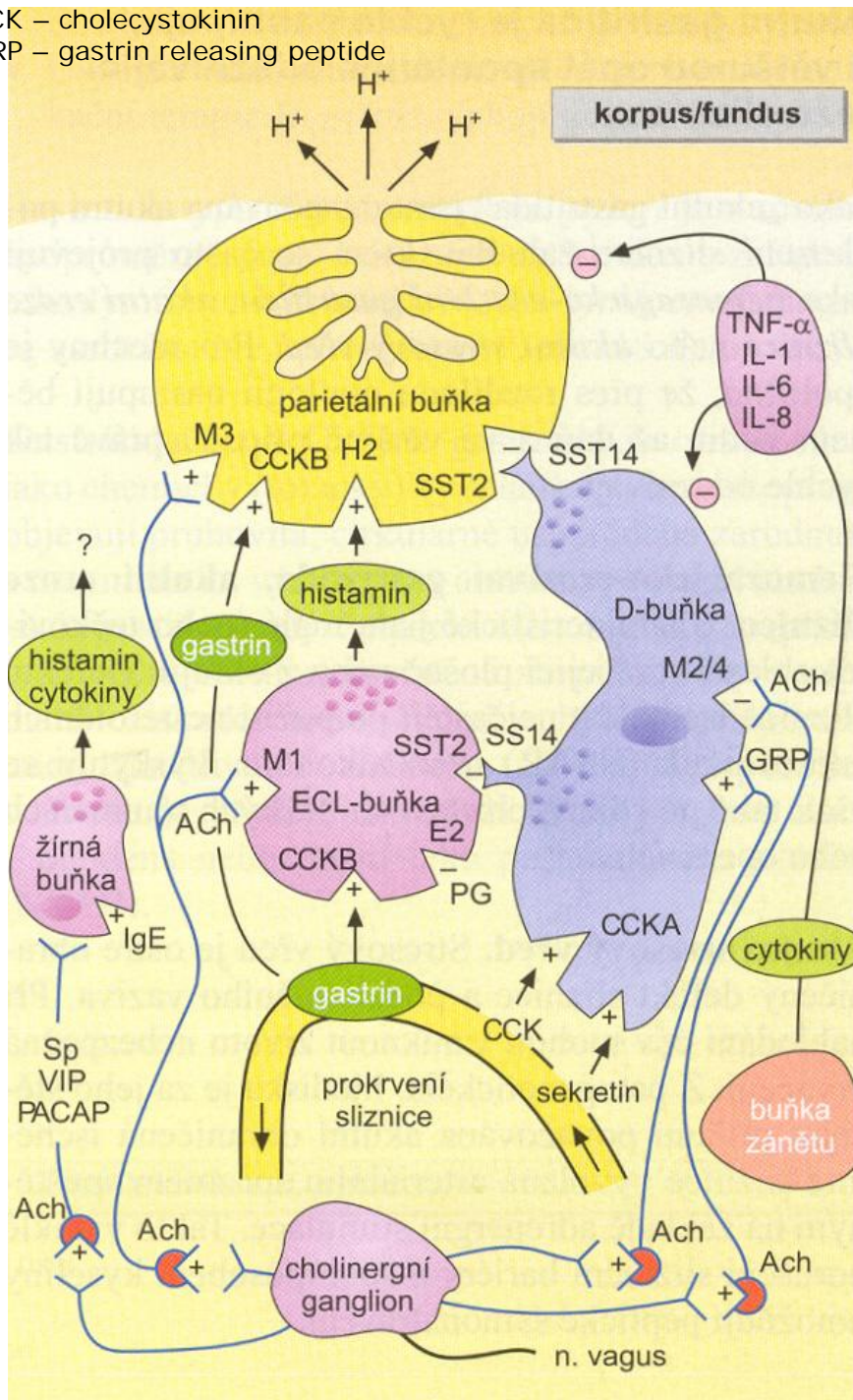
Mechanismy sekrece HCl

Regulace sekrece HCl

CCK – cholecystokinin
GRP – gastrin releasing peptide

Regulace sekrece kyseliny:

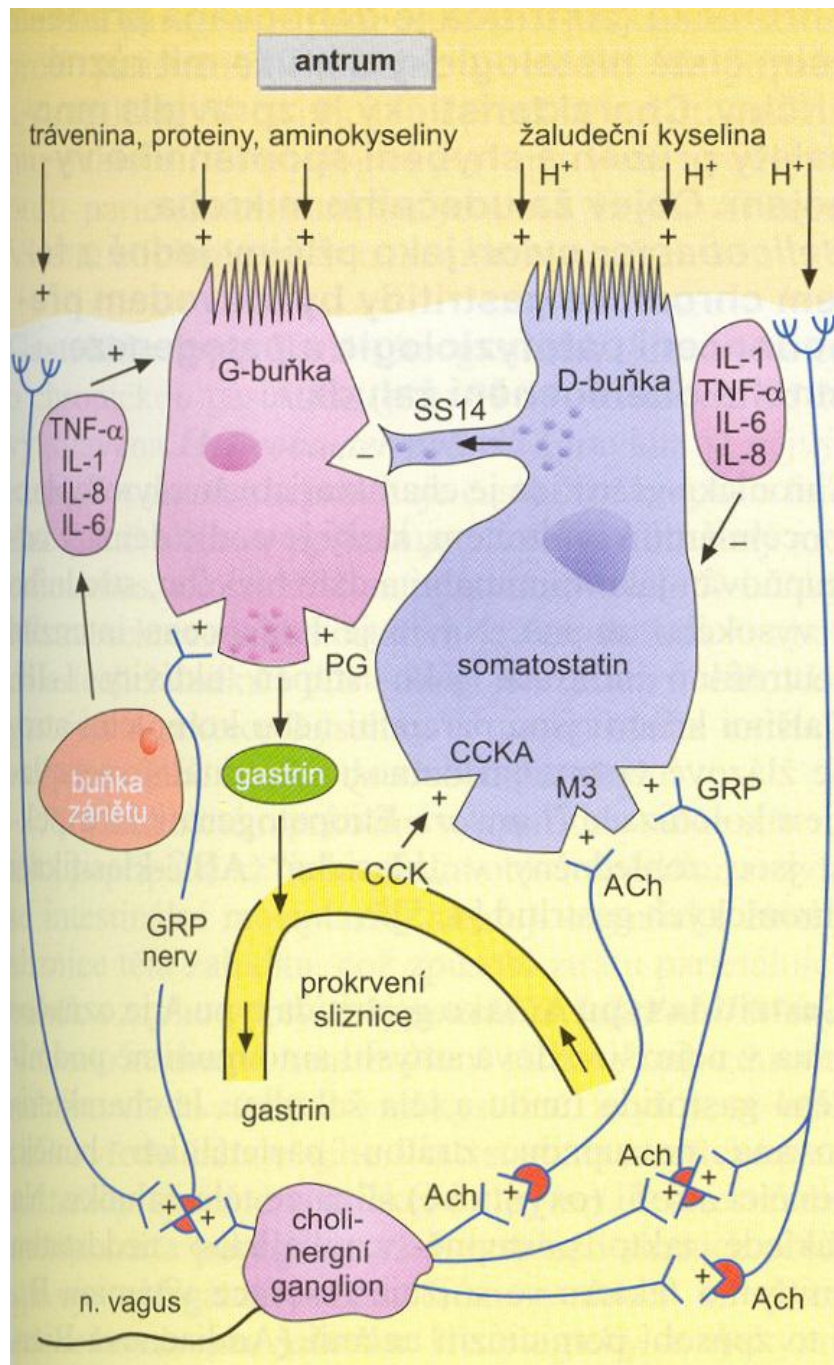
Interakce mezi D-buňkami, ECL-buňkami a parietálními buňkami

Gastrin stimuluje *ECL* („enterochromaffin-like cell“) – buňku k vyplavení histaminu, který stimuluje sekreci kyseliny parietální buňkou.

ECL a parietální buňka jsou tonicky inhibovány D-buňkou.

Sekrece kyseliny je stimulována *ACh*, *gastrinem* a *histaminem* a je inhibována *somatostatinem*.

Prozánětlivé cytokiny (IL-1, IL-6, IL-8 a TNF α) mají **přímé** inhibující účinky (na *p.b.*) a **účinky** nepřímo stimulační (inhibice *D-buňky*).

Regulace sekrece gastrinu: Interakce mezi D a G buňkami

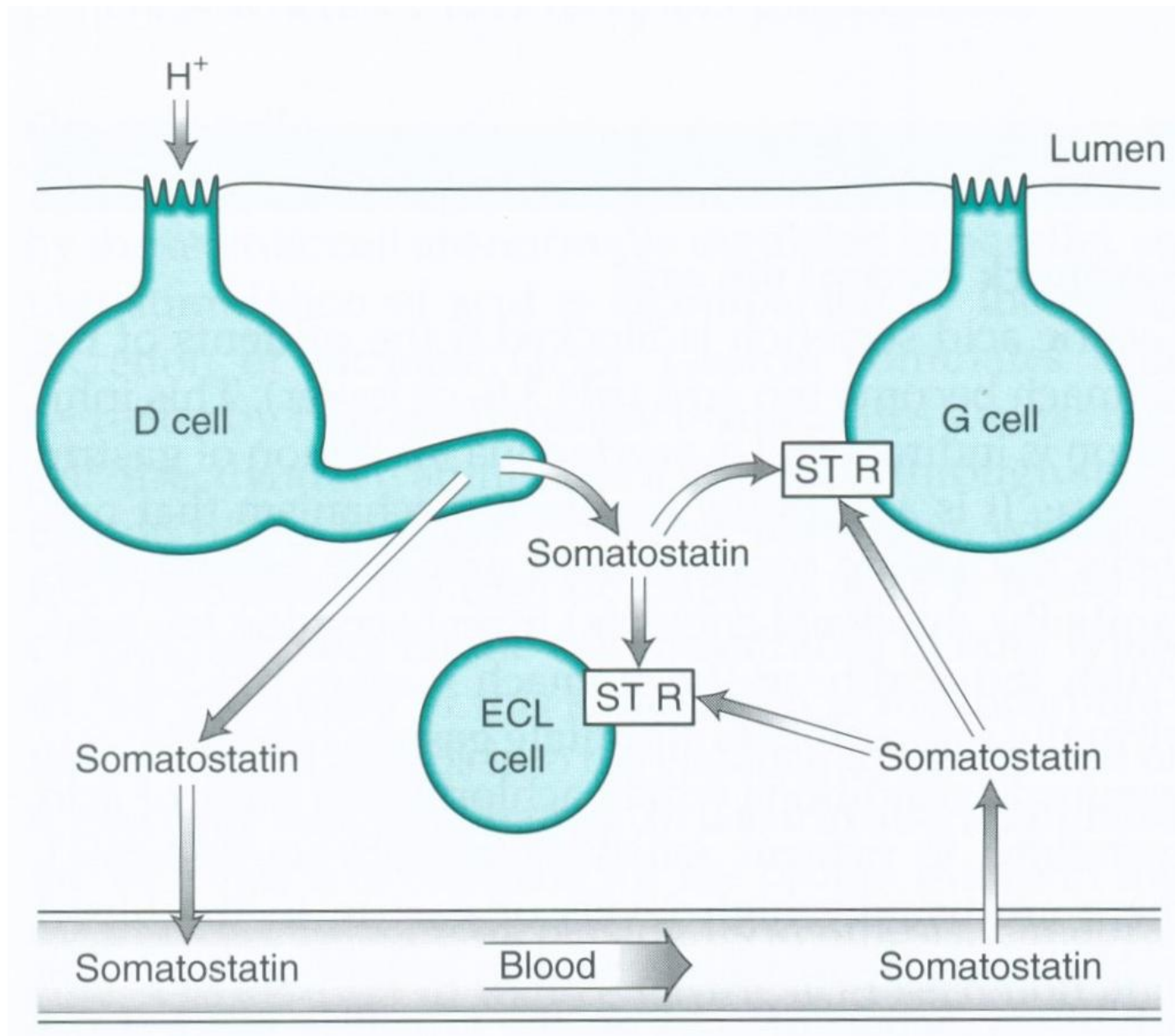
G-buňka secernující gastrin je tonicky inhibována *D-buňkou* secernující somatostatin.

Stimulace sekrece gastrinu acetylcholinem (ACh), pomocí „gastrin-releasing peptide“ (GRP) a prostaglandinů (PG).

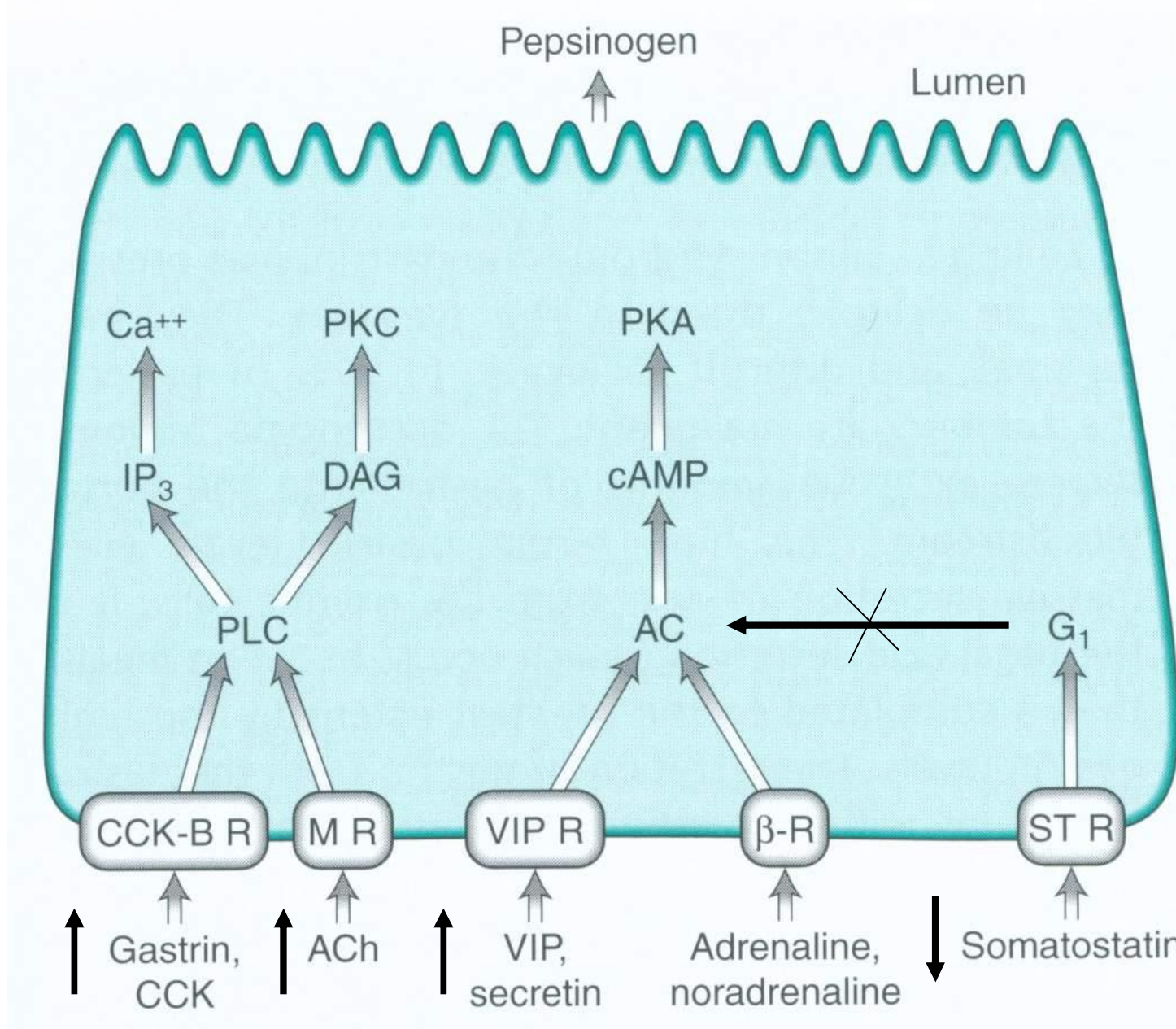
Stimulace sekrece somatostatinu cholecystikinem (CCK), acetylcholinem a pomocí GRP.

Prozánětlivé cytokiny (IL-1, IL-6, IL-8, TNF α) přispívají k hypergastrinemii (inhibice *D-buňky* a stimulace *G-buňky*).

Tlumení sekrece HCl

Regulace sekrece pepsinogenu

Patologické stavy

n Gastritis

- Akutní - stresová (Cushingův vřed), infekční, postradiační, korozivní

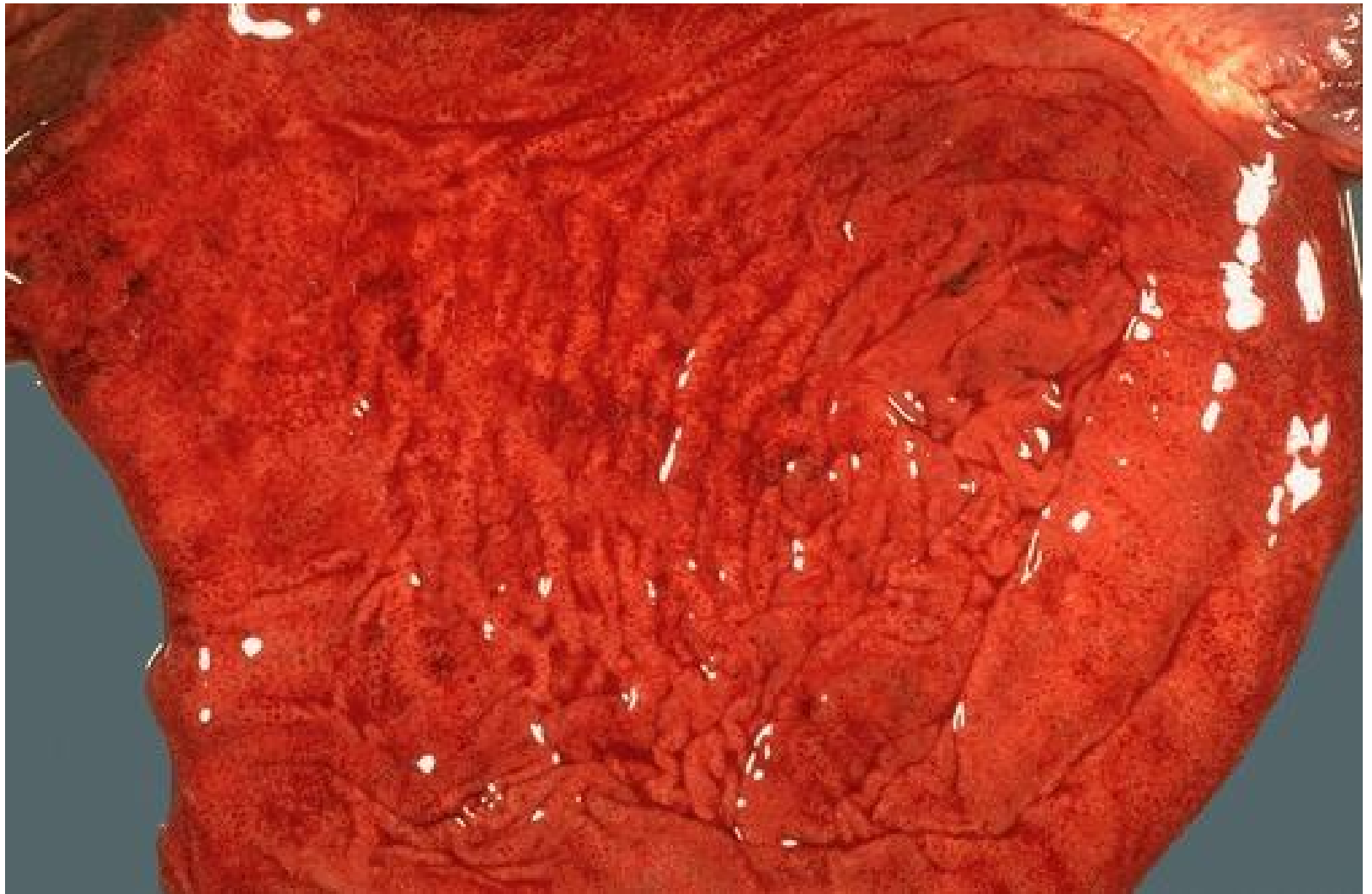
- Chronická

- A - autoimunitní poškození převážně parietálních bb.

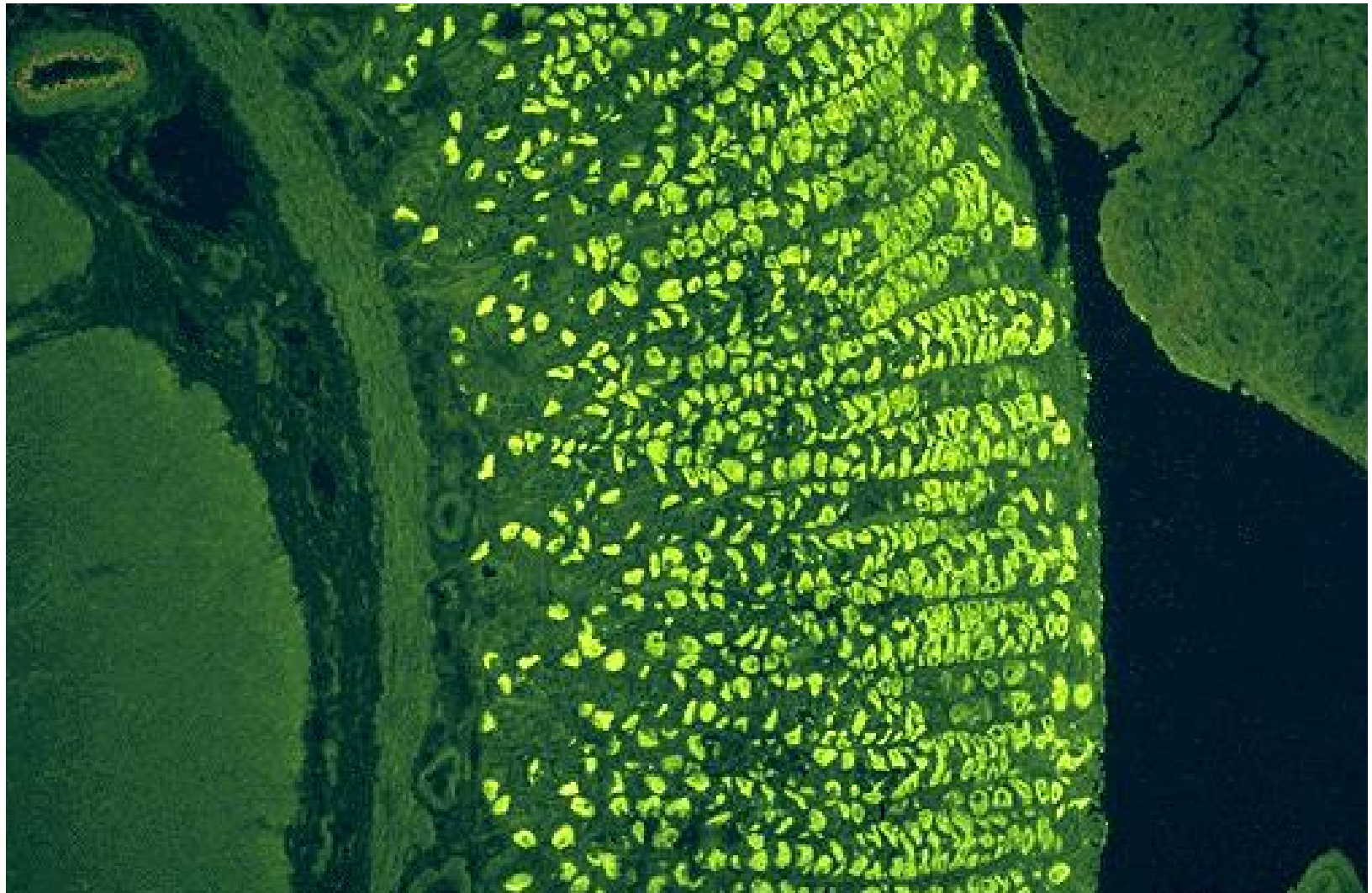
- B - zánět antra způsobený H. pylori

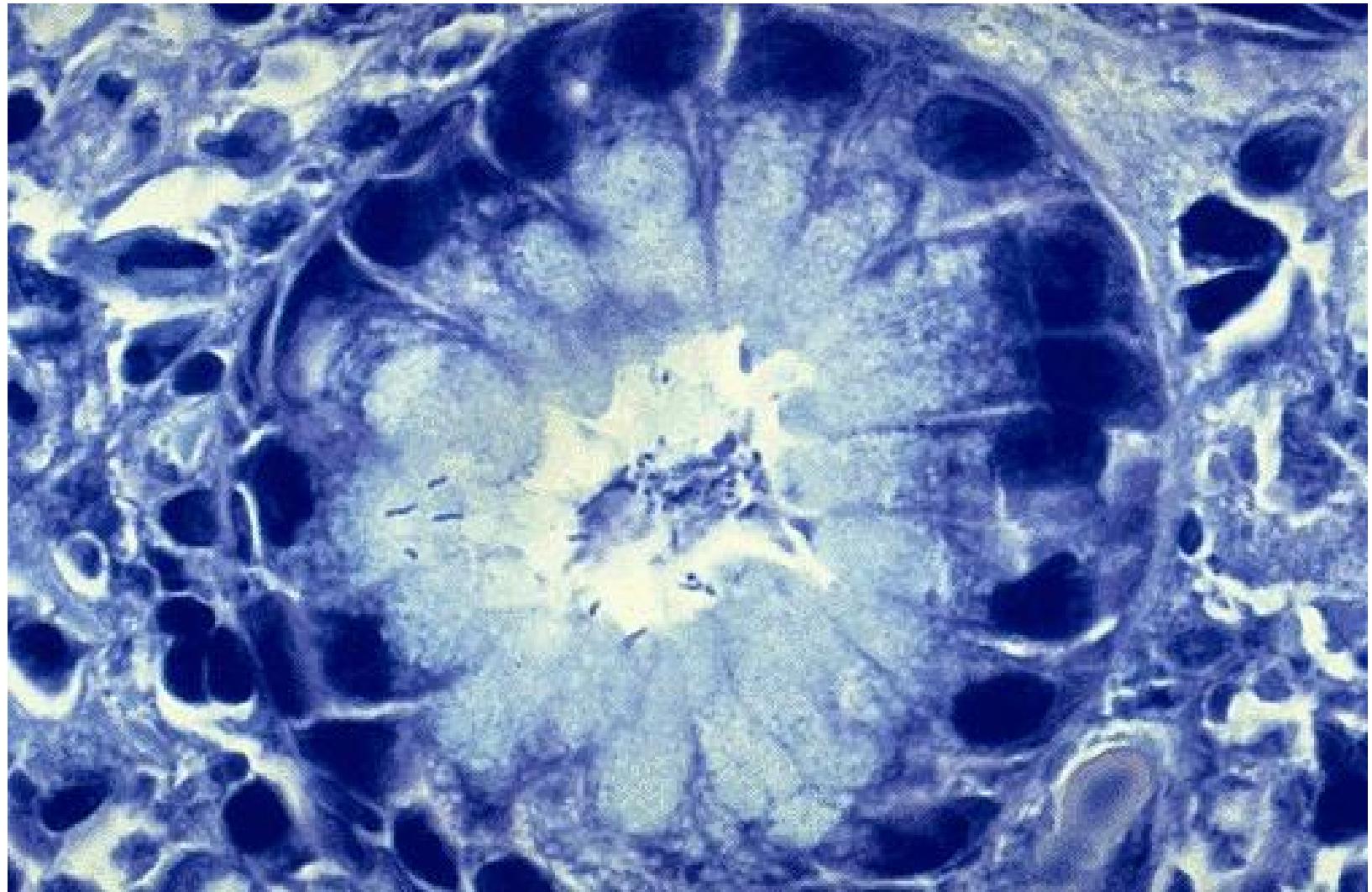
Gastritis - akutní

Chronická gastritis A

Chronická gastritis B

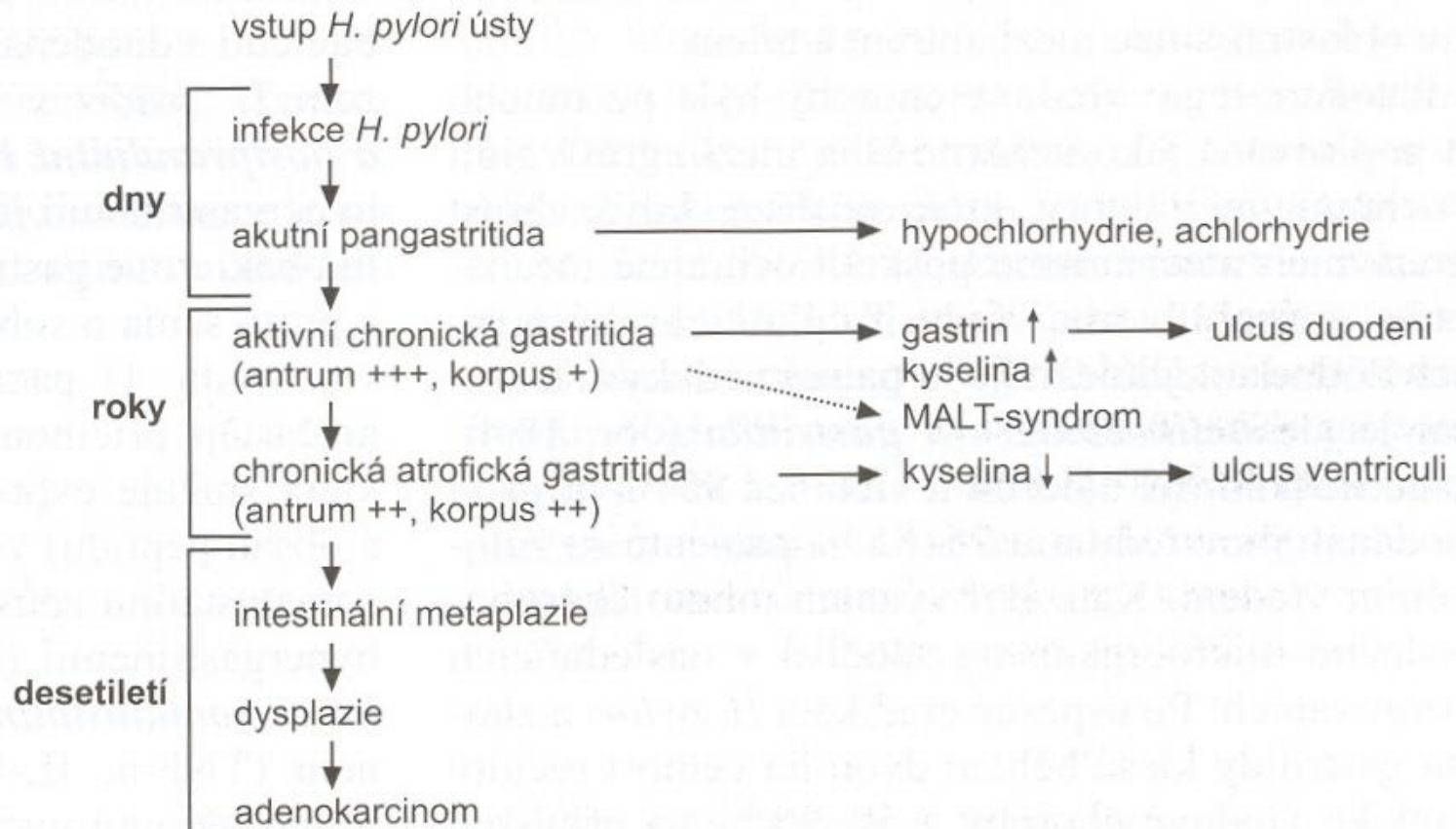

Helicobacter pylori

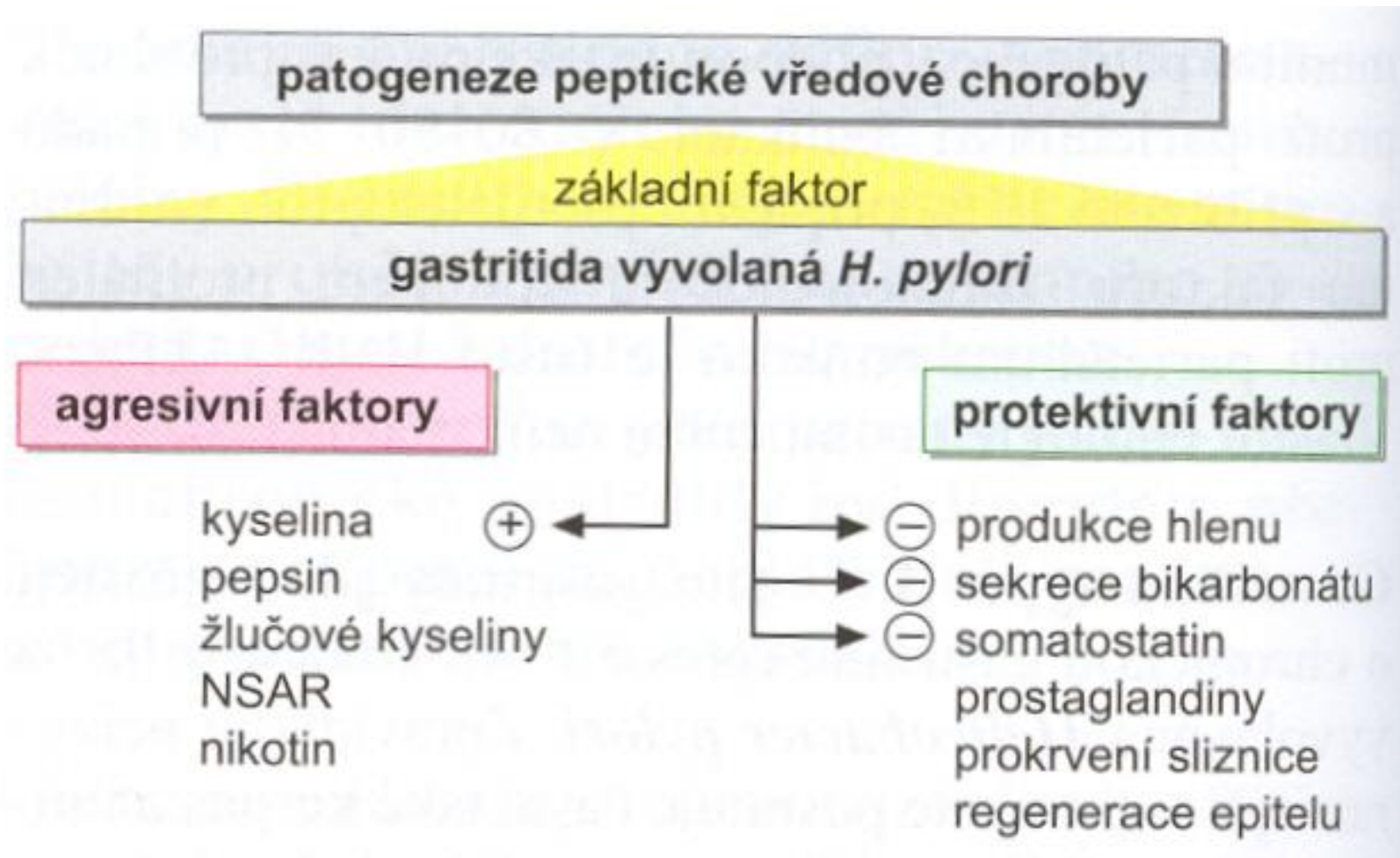

Stadia a průběh infekce *Helicobacter pylori*

průběh infekce *H. pylori*

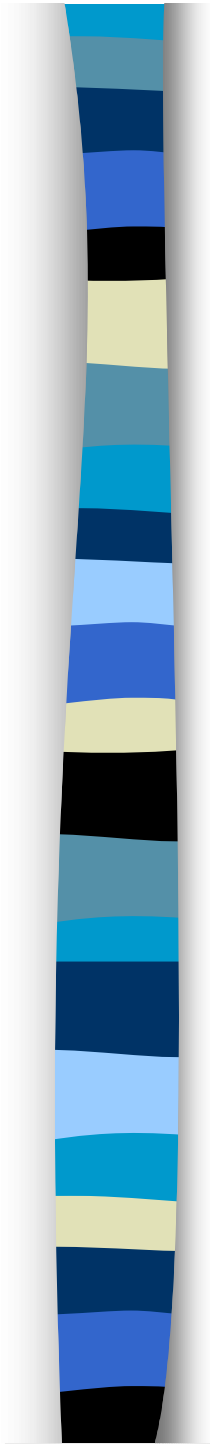
Agresivní a protektivní faktory v patogenezi peptické vředové choroby

Peptický vřed

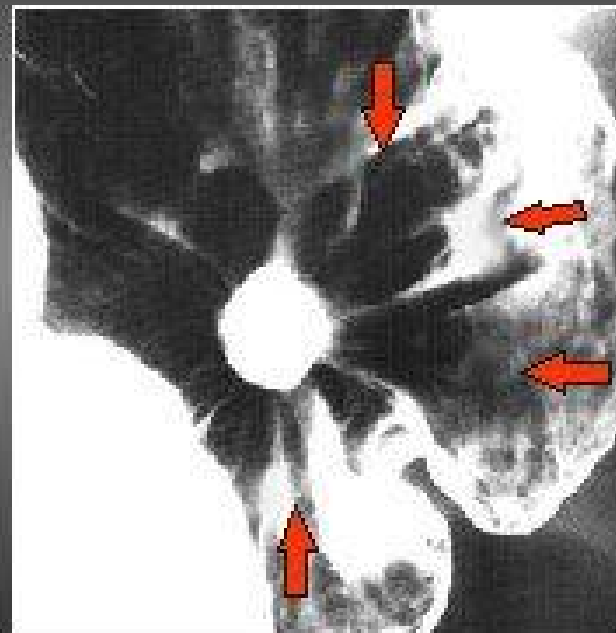
- n Ohraničený slizniční defekt pronikající muscularis mucosae a vyskytující se v místech vystavených kyselině a pepsinu.
- n Kromě žaludku i v duodenu (při refluxu i v jícnu)

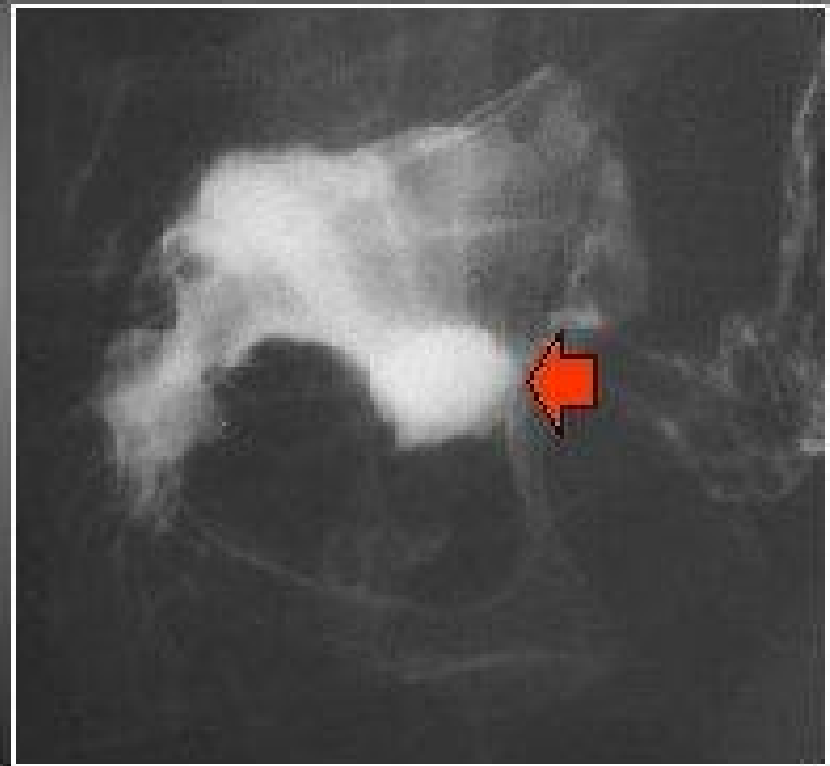
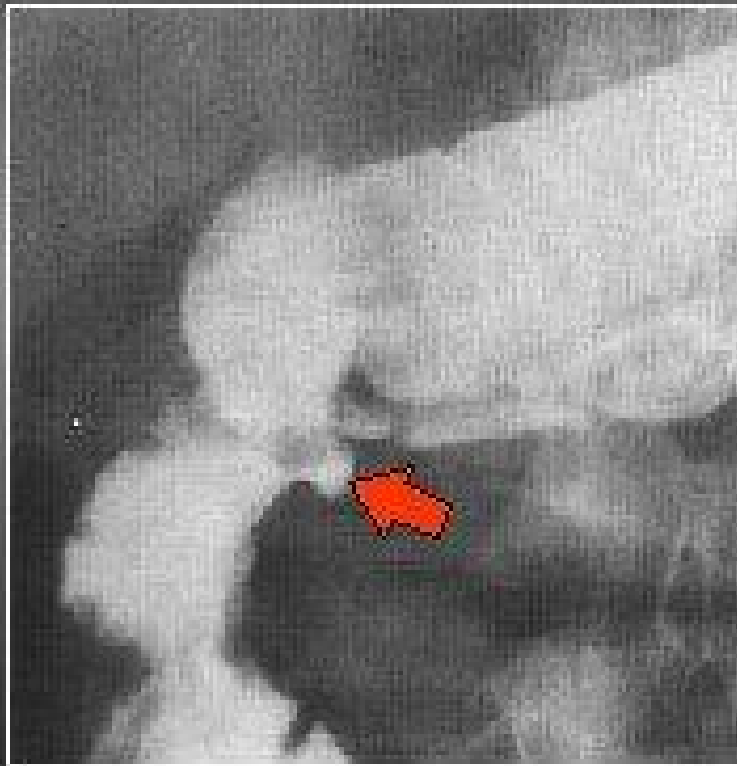

RTG snímek s kontrastní náplní

Žaludeční vřed

Duodenální vřed

Komplikace peptického vředu

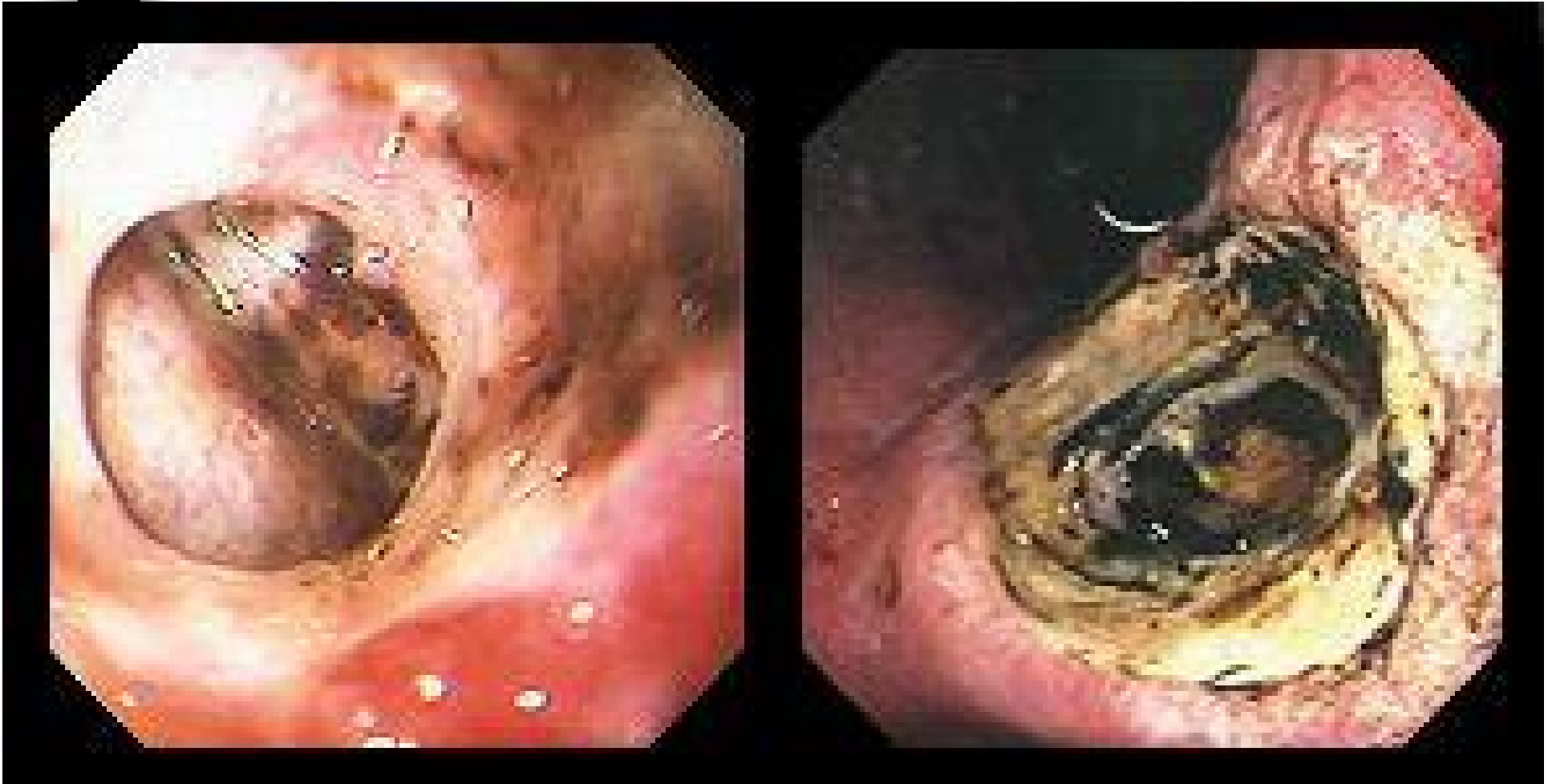
- n Krvácení
- n Perforace – průnik přes žaludeční stěnu
- n Penetrace – prorůstání např. do jater, slinivky
- n Jizevnatá striktura – při hojení vředu neprůchodnost pyloru – stagnace potravy v žaludku

Endoskopické snímky

ulcus

Perforace a penetrace

Krvácení

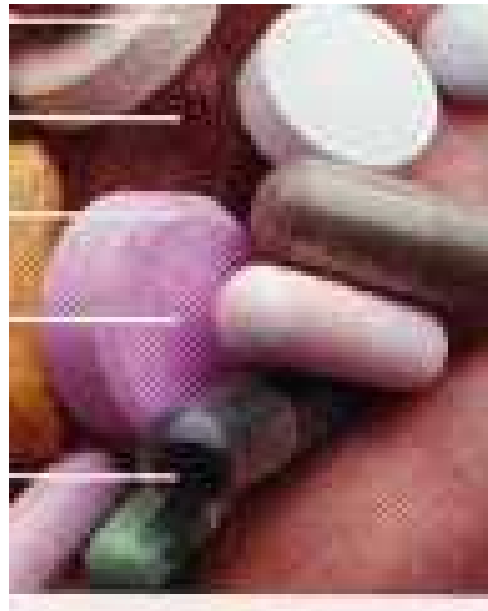

Ulcerogenní faktory

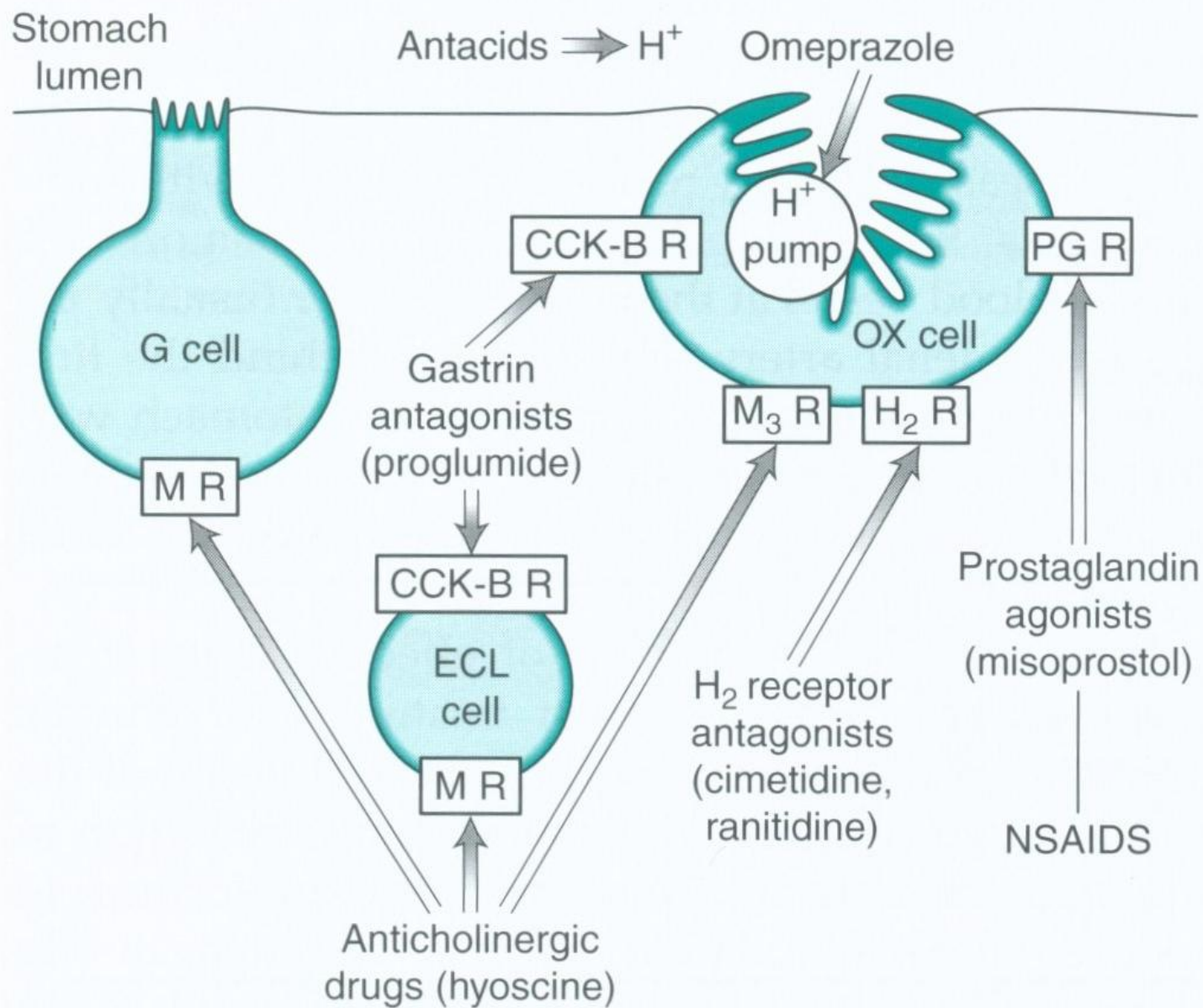
- n NSAID, kortikosteroidy (blokace syntézy PG a hlenu)
- n Stres (málo hlenu a HCO_3^-)
- n Poruchy trofiky sliznice
- n Chronická gastritis typu B (*H. Pylori* – ureáza)
- n Habituálně zvýšená sekrece oxyntických žlázek (jejich větší množství, větší citlivost k histaminu nebo gastrinu).
- n Zollinger-Ellison syndrom

Farmakoterapie

Blokáda sekrece HCl

Cíl praktika

- vysvětlit mechanismus antiulcerózního působení ranitidinu
- prokázat vliv ranitidinu, jako antagonisty H₂-receptorů, na snížení sekrece HCl žaludeční sliznicí

Materiál a pomůcky

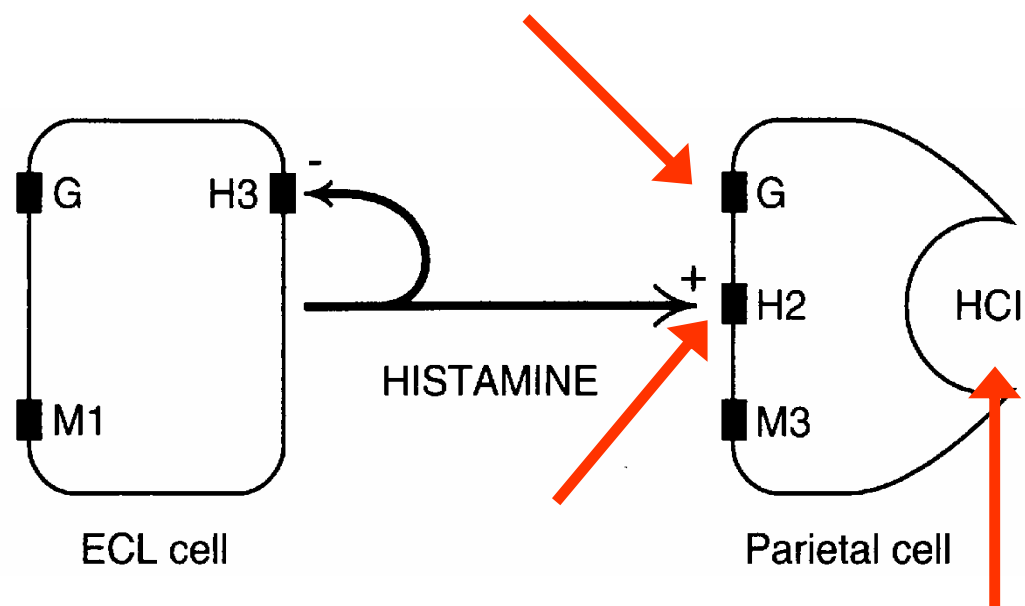
- n laboratorní potkani o váze 150-250g
- n diethylether pro narcosi
- n Narkamon+rometar
- n fyziologický roztok
- n RANITAL®
- n stříkačky 5 a 10 ml
- n chirurgické instrumentárium

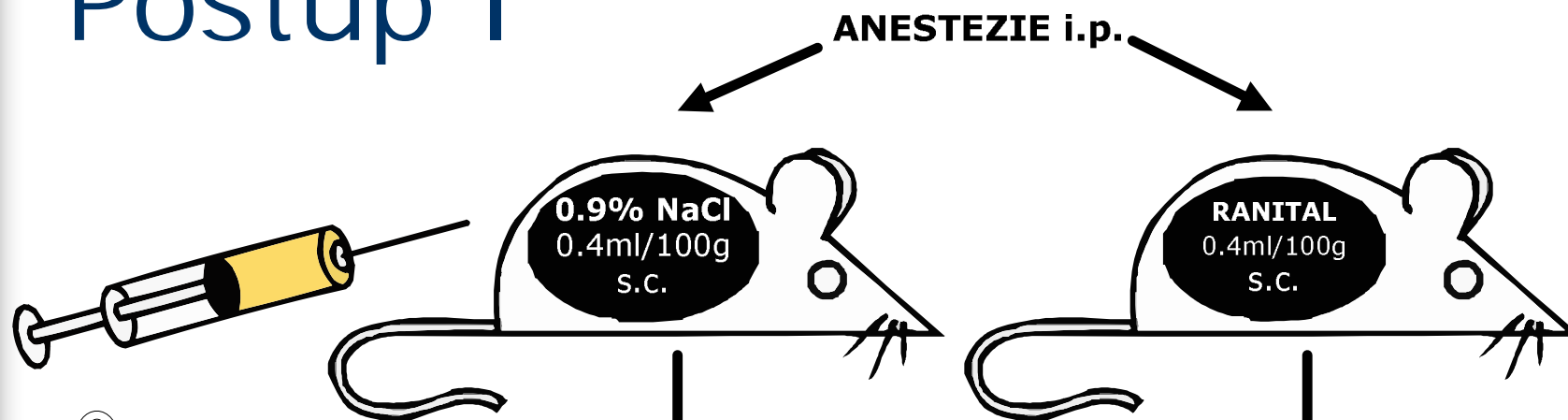
Materiál a pomůcky

- n centrifugační zkumavka kalibrovaná
- n centrifuga
- n mikropipeta 0,1ml
- n byreta
- n Erlenmeyerova baňka na titraci
- n NaOH 0,01 mol/l
- n roztok fenolftaleinu

Blokáda sekrece HCl

Postup I

VÝSLEDKY

(1) výpočet produkce HCl

(v mmol / 1 hodinu a 100g váhy zvířete)

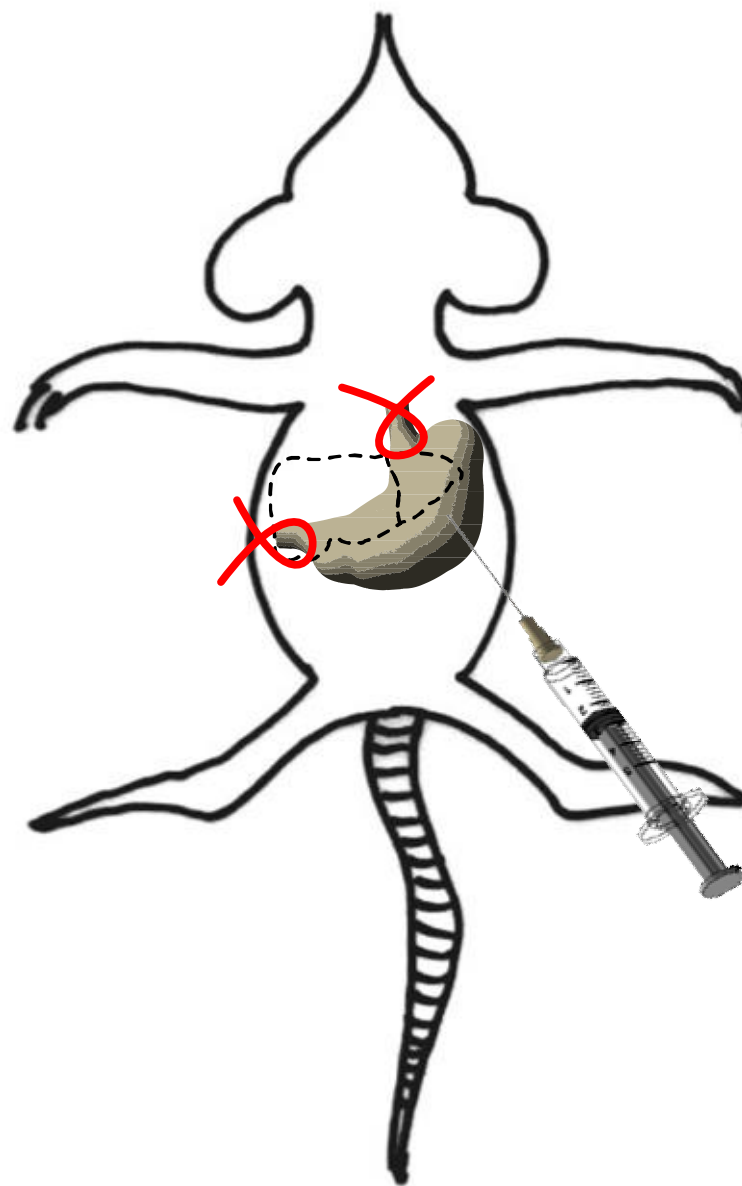
(2) srovnání léčené a kontrolní skupiny

(1) horní střední laparotomie
(2) podvaz pyloru, odsátí obsahu žaludku
(3) uzavření laparotomie ve dvou vrstvách

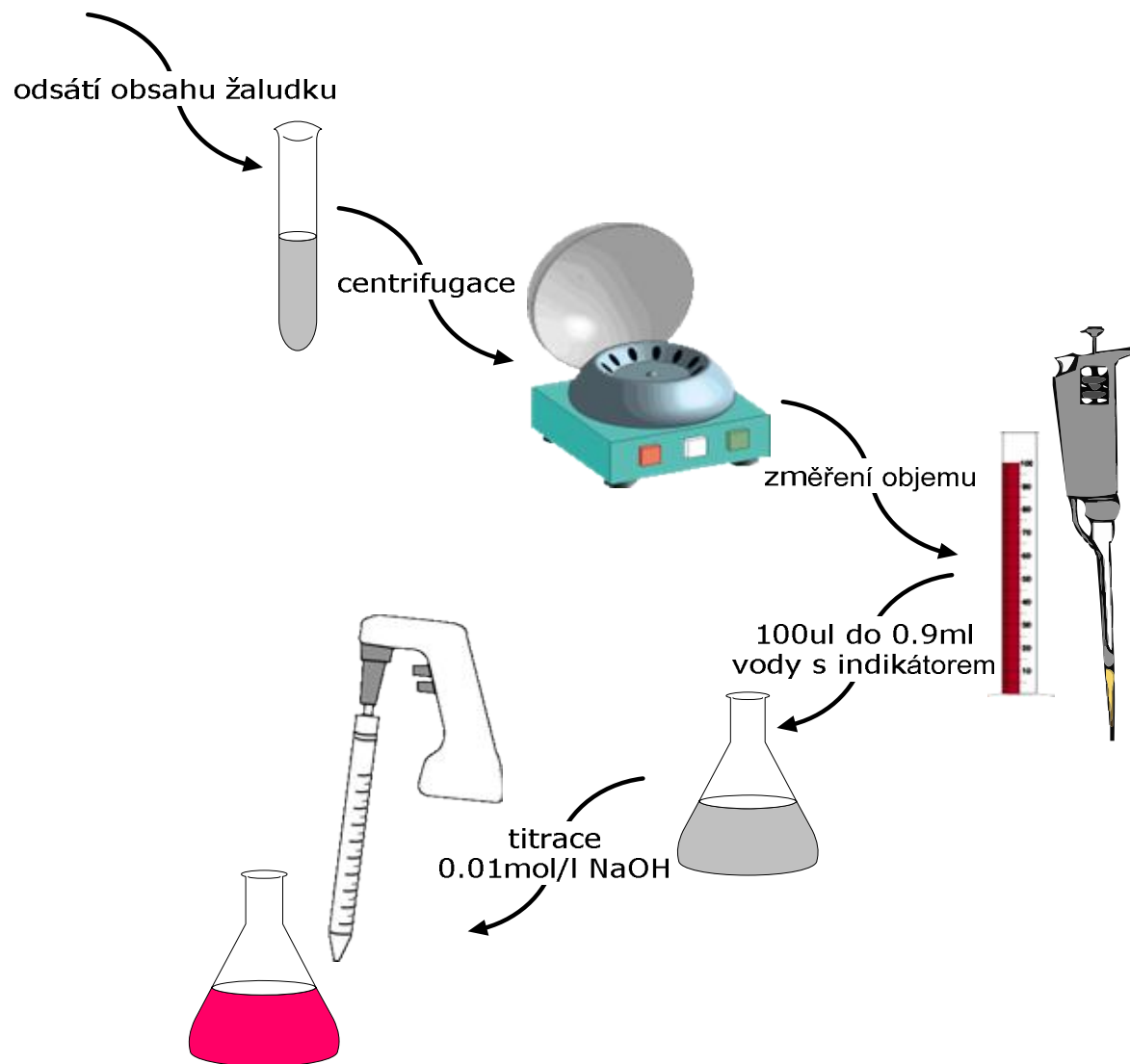
za 1 hodinu po podvazu

(1) utracení zvířete, otevření laparotomie
(2) podvaz kardie, vyjmutí žaludku
(3) vyprázdnění obsahu do centrifugační zkumavky
(4) titrace HCl

Postup II – laparotomie a podvaz

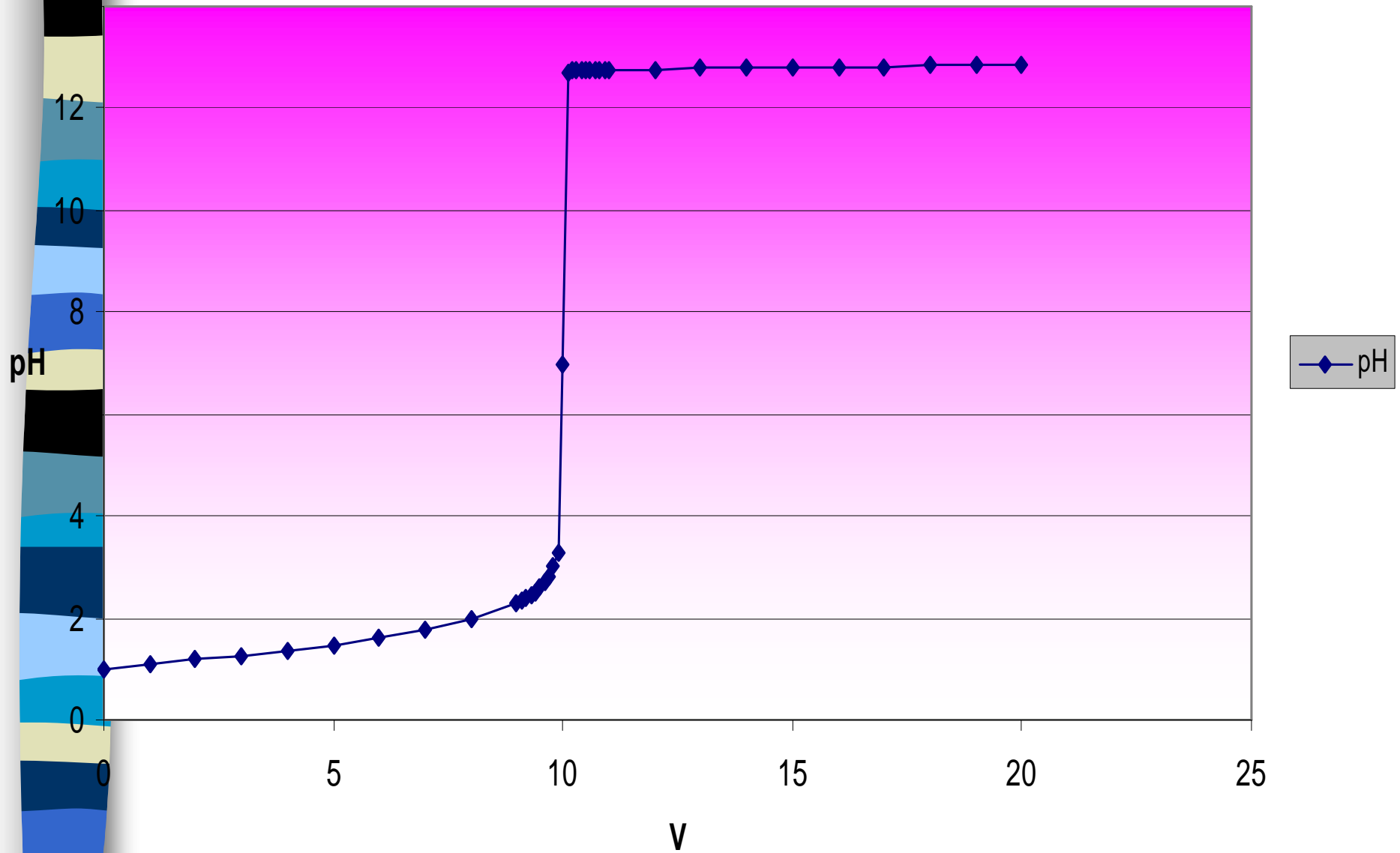

Titrace

Alkalimetrická titrace

Výsledky

n objem obsahu žaludku: V_{zHCl} (ml)

n spotřeba NaOH: V_{NaOH} (ml)

n hmotnost zvířete:

$$-c_{\text{HCl}} = V_{\text{NaOH}} \cdot c_{\text{NaOH}} / V_{\text{HCl}} = \dots \text{ml} \cdot \dots \text{mol/l} / \dots \text{ml}$$

$$-p = V_{\text{zHCl}} \cdot c_{\text{HCl}} / t \cdot m = \dots \text{l} \cdot \dots \text{mmol/l} / 1 \text{h} \cdot \dots 100 \text{g}$$

$$\bullet p = \dots \text{mmol} / (\text{h} \cdot 100 \text{g})$$

Zdroje

- n ME Smith, DG Morton: The Digestive System
- n R. Wotton et al.: Image analysis in histology
- n C.M. Porth: Essentials of pathophysiology
- n U.R. Fölsch: Patologická fyziologie

